

شیمی درمانی منجر به اختلال حافظه در بیماران می شود

یافته‌های محققان ایرانی بیانگر آن است که پس از شیمی درمانی نقص‌های بسیاری در حافظه بیماران ایجاد خواهد شد.

به گزارش گروه دانشگاه ایسکانیوز، سرطان سومین عامل مرگ و میر در ایران پس از بیماری‌های قلبی-عروقی و تصادفات است و در بین سرطان‌های زنان، رتبه اول را دارد. با پیشرفت‌های روزافزون پزشکی از روش‌های مختلفی برای درمان این بیماری استفاده می‌شود و میزان بهبودی بیماران پس از درمان افزایش یافته است.

یکی از روش‌های موثر در درمان سرطان، شیمی درمانی است که در طیف گسترده‌ای از سرطان‌ها استفاده می‌شود. در کنار سودمندی‌های بسیار، شیمی درمانی عوارض مختلفی هم دارد. یکی از این عوارض، به وجود آمدن آسیب‌های شناختی و پدیده‌ای به نام مغز شیمیایی است. مغز شیمیایی باعث به وجود آمدن تغییرات ظریفی در پردازش اطلاعات، توجه، حافظه، برنامه‌ریزی، حل مسئله و انعطاف شناختی بیماران می‌شود.

تحقیقات مختلفی مشکل از دست دادن حافظه کوتاه مدت و مشکل در تمرکز و تفکر را در این بیماران تایید کرده‌اند. برای بررسی‌های بیشتر پژوهشگران کشورمان با طراحی آزمایشی، حافظه بیماران مبتلا به سرطان پستان را قبل و بعد از شیمی درمانی، ارزیابی کردند. با توجه به اینکه حافظه دارای ابعاد مختلفی است. در این پژوهش ابعاد مختلف حافظه از جمله حافظه کوتاه مدت و بلند مدت، حافظه شنیداری، حافظه دیداری و حافظه روزمره مورد بررسی قرار گرفت.

این مطالعه در سال ۹۵ در بیمارستان سیدالشهدای اصفهان انجام شده است و گروه هدف آن ۴۰ نفر از زنان مبتلا به سرطان پستان بودند که برای درمان به این مرکز مراجعه کردند.

برای انجام این آزمایش، بیماران در دو مرحله (پیش از انجام شیمی درمانی و پس از اتمام آن) مورد آزمون‌های شاخص حافظه فعال، آزمون دیداری، آزمون شنیداری-کلامی و آزمون حافظه روزمره، قرار گرفتند و پژوهشگران داده‌ها و اطلاعات به دست آمده از این آزمون‌ها را توسط نرم‌افزارهای آماری تجزیه و تحلیل کردند.

یافته‌های به دست آمده از این پژوهش نشان داد که پس از شیمی درمانی نقص‌های بسیاری در حافظه بیماران ایجاد می‌شود. این امر می‌تواند اثرات زیادی بر کیفیت زندگی افراد مبتلا داشته باشد و به همین دلیل پیشگیری از آن ضروری است.

به گفته ماه‌گل توکلی، پژوهشگر گروه روانشناسی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه اصفهان و همکارانش در این تحقیق، ممکن است تاثیر شیمی درمانی در کاهش این متغیرهای حافظه به صورت تجمعی باشد، یعنی با هر بار انجام شیمی درمانی، این تاثیر افزایش یابد و در نهایت به تغییر قابل ملاحظه‌ای منجر شود.

این محققان در ادامه با اشاره به دلیل بروز مشکلات حافظه در این بیماران افزودند: تغییر در کارکردهای حافظه دیداری و شنیداری را

می‌توان ناشی از تغییرات زیستی مغز یا تاثیرات روان‌شناختی ناشی از استرس و افسردگی پس از ابتلا به سرطان و درمان‌های جدی آن یعنی شیمی‌درمانی دانست.

به منظور تعمیم‌دادن نتایج، این پژوهشگران پیشنهاد کردند که محققان بعدی بهتر است با نمونه‌های متفاوتی این پژوهش را انجام دهند و تعداد دفعات شیمی‌درمانی را نیز در تحقیق مد نظر قرار دهند.

گفتنی است نتایج پژوهش توکلی و همکارانش در این طرح، در فصل‌نامه علمی - پژوهشی بیماری‌های پستان ایران وابسته به پژوهشکده معتمد (مرکز تحقیقات سرطان پستان جهاد دانشگاهی) منتشر شده است.